Hood proti Spojenému království, rozsudek ze dne 18. 2. 1999

Stěžovatel: Hood

Žalovaný stát: Spojené království

Číslo stížnosti: 27267/95

Datum: 18.02.1999

Článek Úmluvy: čl. 5 odst. 3
čl. 5 odst. 4
čl. 5 odst. 5
čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Velký senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Významnost: 1

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 3/2000

Hood proti Spojenému království, rozsudek ze dne 18. 2. 1999

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu s článkem 27 Úmluvy o ochraně lidských práv a závodních svobod (dále jen „Úmluva“) ve znění Protokolu č. 11 a v souladu s příslušnými ustanoveními Jednacího řádu Soudu jako Velký senát, který tvořili následující soudci: L. Wildhaber, předseda, E. Palm, Ferrari Bravo, P. Kuris, J.-P. Costa, W. Fuhrmann, K.ungwiert, M. Fischbach, B. Zupančič, N. VajicHedigan, W. Thomassenová, M. Tsatsaikolovska, T. Pantiru, E. Levits, K. Traja, Sir John Freeland, soudce ad hoc, a P. J. Mahoney, zástupce tajemníka Soudu, po uzavřené poradě Senátu, která se konala 9. prosince 1998 a 4. února 1999, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ byl předán Soudu, vytvořenému podle bývalého článku 19 Úmluvy, 14. srpna 1998, vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Vláda“) během tříměsíční lhůty stanovené bývalými články 32 § 1 a 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti proti Spojenému království (č. 27267/95) předložené Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) občanem Spojeného království panem Davidem Hoodem podle bývalého článku 25 dne 18. dubna 1995.

Žádost Vlády se opírala o bývalé články 44 a 48 Úmluvy a deklaraci, kterou Spojené království uznalo obligatorní pravomoc Soudu (bývalý článek 46). Vláda setrvala na svém názoru, že zpochybní názor Komise, pokud jde o porušení článku 5 §§ 3 a 5. Předmětem uvedeného podání byla žádost o vydání rozhodnutí, zda a v jaké výši má žadatel obdržet spravedlivé zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy.

2. Žadatel ustanovil ke svému zastupování advokáta (ustanovení 30 bývalého jednacího řádu Soudu

A).

3. Jako předseda senátu, který byl původně jmenován (bývalý článek 43 Úmluvy a bývalé ustanovení 21) zejména pro projednání procesních otázek, které by mohly vzniknout předtím, než vstoupí v platnost Protokol č. 11, Thór Vilhjálmsson, tehdejší místopředseda Soudu, prostřednictvím tajemníka konzultoval se zástupcem Vlády, právním zástupcem žadatele a zástupcem Komise organizaci písemného postupu. V souladu s následným usnesením obdržel tajemník vyjádření žadatele i Vlády 17. listopadu 1998.

4. Jakmile 1. listopadu 1998 vstoupil v platnost Protokol č. 11 a v souladu s jeho článkem 5 § 5, byl případ předán Velkému senátu. Do Velkého senátu byl z moci úřední jmenován Sir Nicolas Bratza, zvolený soudce zastupující Spojené království (článek 27 § 2 Úmluvy a ustanovení 24 § 4 Jednacího řádu Soudu), L. Wildhaber, předseda Soudu, E. Palm, místopředsedkyně Soudu, J.P. Costa a M. Fischbach, místopředsedové sekcí (článek 27 § 3 Úmluvy a ustanovení 24 §§ 3 a 5 a)). Ostatními členy jmenovanými k doplnění Velkého senátu byli L. Ferrari Bravo, P. Kuris, J.-P. Costa, W. Fuhrmann, K. Jungwiert, B. Zupančič, N. Vajicová, J. Hedigan, W. Thomassenová, M. Tsatsa-Nikolovska, T. Pantiru, E. Levits a K. Traja (ustanovení 24 § 3 a ustanovení 100 § 4). Poté Sir Nicolas Bratza, který se zúčastnil projednávání případu před Komisí, odstoupil z Velkého senátu (ustanovení 28). Vláda proto jmenovala Sira Johna Freelanda, aby se zúčastnil jako soudce ad hoc (článek 27 § 2 Úmluvy a ustanovení 29 § 1).

5. Předseda rozhodl, že není nutné, aby Komise delegovala jednoho ze svých členů k účasti na projednávání případu Velkým senátem (ustanovení 99).
6. V souladu s rozhodnutím předsedy se veřejné ústní jednání společně s projednáváním případu Cable a další v. Spojené království konalo v Paláci lidských práv ve Štrasburku 9. prosince 1998.

Před Soud předstoupili:

(a) za Vládu: C. Whomersley, úředník Ministerstva zahraničních věcí, zástupce, a právní poradce Jejího Veličenstva P. Havers.
(b) za žadatele: advokáti J. Mackenzie, právní zástupce, a K. Duiganová, poradce.

Soud vyslechl přednesy panů Haverse a Mackenzieho.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Zvláštní okolnosti případu

7. Žadatel je občanem Spojeného království, narozen v roce 1970, a ve Spojeném království má trvalé bydliště. V rozhodné době byl vojákem britské armády.

8. Ještě před zkoumanými událostmi se žadatel třikrát vzdálil bez dovolení od své jednotky v Německu. Pod svým třetím útěkem byl obviněn z úmyslného ublížení na zdraví (později zrušeno) a postaven před trestní soud, skrýval se téměř dva a půl roku a poté se sám v prosinci 1993 vzdal civilní policii.

A. Příslušné zadržení a trestní řízení proti žadateli

9. Dne 11. května 1994 se žadatel nevrátil po dvoutýdenní dovolené (čtvrté svémocné vzdálení). Dne listopadu 1994 byl doma zatčen civilní policií a 28. listopadu 1994 byl vojenskou eskortou převezen do kasáren v Bromptonu. Před Soudem vedly strany spor, zda žadatel byl poté 29. listopadu 1994 předveden před svého velícího důstojníka v souladu s ustanovením č. 4 armádních procesních pravidel z roku 1972 (viz odstavec 29 níže).

10. Žadatel zůstal v zostřené vazbě až do soudního jednání. Byl držen v cele na strážnici pod dozorem stráže kromě doby, kdy byl odvážen do nemocnice z důvodu psychiatrického ošetření.

11. Asi v prosinci 1994 byl žadatel informován, že bude předveden po Vánocích k pobočníkovi jednotky. Ještě před Vánocemi si zajistil advokáta, který mu radil až do 17. ledna 1995. Dne 4. ledna byl žadatel předveden před pobočníka jednotky a byl mu předán soupis důkazů. Bylo mu řečeno, že si seznam má přečíst a zkontrolovat, zda je úplný. Žadatel byl poučen v souladu s ustanovením č. 10 armádních procesních pravidel z roku 1972 (viz odstavec 32 níže).

12. Na základě rady svého původního právního zástupce si žadatel připravil své vlastní prohlášení a získal prohlášení své přítelkyně – tato prohlášení byla dokončena 4. ledna, resp. 19. ledna 1995. Žadatel předal obě prohlášení pobočníkovi dne 20. ledna 1995 a ta byla připojena k důkaznímu materiálu. Žadatel byl poté svým velícím důstojníkem předán k řízení před trestním soudem a požádal vojenské orgány o zajištění právní pomoci. Písemné obvinění s datem 25. ledna 1995, které podepsal jeho velící důstojník a zástupce svolávajícího důstojníka, ho vinilo z dvou svémocných odloučení a dvou zběhnutí dle vojenského zákona z roku 1955.

13. Ačkoli žadatel instruoval svého obhájce již počátkem února, ten začal pracovat, až když právní pomoc byla schválena Ministerstvem obrany dopisem ze dne 14. února 1995.

14. Sdělením ze 17. března 1995 byl svolán oblastní trestní soud, aby projednal žadatelovo obvinění. Trestní proces se konal 3. a 4. dubna 1995. Asistentem důstojníka zastupujícího žalobu byl pobočník jednotky. Žadatel, který byl právně zastoupen, prohlásil, že se necítí vinen.

15. Během jednání trestního soudu žadatelův advokát napadl (podle paragrafu 78 zákona o policejním a trestním dokazování z roku 1984) připuštění prohlášení žadatele a jeho přítelkyně k důkazu. Vojenský soudce, poté co vyslechl důkazy předložené pobočníkem jednotky a zástupcem žadatele, rozhodl, že ustanovení č. 10 zadních procesních pravidel z roku 1972 bylo dodrženo. Protože žadatel byl v příslušné době právně zastoupen, na základě následného postupu soud neshledal, že „by mohla situace být ještě spravedlivější“, a napadení případu zamítl. Soudce rovněž během procesu vyjasnil, že „můžeme považovat za dohodnutou skutečnost, že pobočník nebo jeho zástupce jsou buď žalobci nebo asistenty žalobce při jakémkoli trestním řízení“. Žadatel byl odsouzen ze dvou svémocných odloučení a jedné dezerce a zbylé obvinění ze zběhnutí bylo změněno na „svémocné odloučení“. Byl odsouzen k trestu odnětí svobody na osm měsíců a k propuštění ze služby, přičemž do trestu odnětí svobody byla výslovně započtena doba vězení bezprostředně předcházející soudnímu řízení.

16. Poté, co bylo obvinění potvrzeno a vyhlášen rozsudek, žadatel se obrátil na armádu. Dopisem z 13. července 1995 byl žadatel informován, že jeho žádost k Ministerstvu obrany byla zamítnuta. Žádost o propuštění samosoudcem odvolacího trestního soudu byla zamítnuta 13. září 1995 a jeho další odvolání k senátu trestního odvolacího soudu bylo 18. března 1996 rovněž odmítnuto.

B. Řízení o *habeas corpus*

17. Sedmdesátý druhý den žadatelovy vazby připadl přibližně na 7. února 1995. Z toho důvodu a v souladu s ustanovením č. 6 armádních procesních pravidel z roku 1972 a odstavcem 6.045(c) Královniných směrnic (viz odstavce 31 a 38 níže) byl vyhotoven 3. února 1995 příkaz žalobce, kterým po souhlasu hlavního velitele bylo nařízeno dále ponechat žadatele ve vazbě, aby se „zabránilo jeho vyhýbání se“ soudu („zpráva o zdržení“).

18. Poté, co obdržel kopii zprávy o zdržení a informoval příslušné orgány, že bude žádat příkaz k předvedení k soudu, žadatelův advokát v této věci zahájil řízení 17. února 1995, kdy zejména napadl

odůvodněnost zprávy o zdržení. Tuto zprávu obdržel žadatelův advokát 20. února 1995 a následně předložil vyššímu soudu další podání.

19. Dne 21. února 1995 vyšší soud žádost zamítl. Soud mimo jiné rozhodl, že zpráva o zdržení byla vypracována řádně a ve stanoveném čase. Poznamenal, že uvedený důvod prodloužení žadatelovy vazby, kterým bylo zabránit mu ve vyhýbání se procesu, je „zcela pochopitelný“ vzhledem k obvinění vzneseném proti žadateli.

II. Příslušné domácí právo a praxe

20. V rozhodné době byla ustanovení, kterými se řídí vazba a trestní řízení proti příslušníkům armády, zakotvena v armádním zákoně z roku 1955 (dále jen „zákon 1955“), armádních procesních pravidlech z roku 1972 (dále jen „pravidla 1972“) a Královniných směrnicích pro armádu z roku 1975 (dále jen „Královniny směrnice“).

21. Do doby konání žadatelova procesu byly zákony změněny mimo jiné zákonem o ozbrojených silách z roku 1996 (viz rozsudek ve věci Findlay v. Spojené království z 25. února 1997, Záznamy o rozsudcích a rozhodnutích 1997 I, str. 276, §§ 52–57) a směrnicemi o vyšetřování a postupu ve zkráceném řízení v armádě z roku 1997 (dále jen „směrnice 1997“). Ustanovení, níže podrobněji rozvedená, se aplikovala v době žadatelova uvěznění, vazby a soudního řízení.

A. Uvěznění

22. Zatykač na osobu podléhající vojenskému právu, která je považována za uprchlíka nebo se svémocně odloučila, může vydat velící důstojník a tento nebo podobný příkaz musí být adresován civilní policii. Osoba uvězněná na základě tohoto zatykače musí být co nejrychleji předána vojsku (paragraf 190A zákona 1955).

B. Vyšetřování vzneseného obvinění a vazba

23. Příslušná ustanovení se liší v závislosti na tom, zda obviněný je záložní důstojník nebo vojín nebo důstojník z povolání. V tomto případě, který je níže popsán, jsou pravomoci velícího důstojníka obecně širší ve vztahu k vyšetřování a vznesení žaloby vůči obviněnému.
Zákon 1955

24. Zběhnutí a svémocné odloučení jsou trestnými činy podle zákona 1955. Zběhnutí se trestá odnětím svobody v blíže neurčené délce (ta závisí na posouzení trestního soudu, který o věci rozhoduje) a svémocné odloučení je trestáno odnětím svobody až na dva roky.

25. Paragraf 75 zákona 1955 stanoví, že obvinění osoby podléhající vojenskému právu, která je uvězněna, je nutno prošetřit bez zbytečného odkladu a co nejrychleji zahájit proces, jinak dotyčný musí být z vězení propuštěn. Navíc, pokud zadržení trvá déle než osm dní bez toho, že by bylo svoláno zasedání trestního soudu, velící důstojník zadrženého vypracuje předepsaným způsobem zprávu („zpráva o zdržení“), kterou předá příslušnému úřadu. Takovou zprávu je nutno vypracovávat a předávat stejným způsobem každých osm dní, dokud se nesejde
trestní soud nebo není trestný čin projednán ve zkráceném řízení nebo obviněný není propuštěn.

26. Jakékoli obvinění, že osoba podléhající vojenskému právu spáchala trestný čin podle zákona 1955, musí být zákonnou formou předloženo velícímu důstojníkovi dotyčného a před podáním žaloby musí velící důstojník toto obvinění prošetřit (paragraf 76).

27. Po skončení vyšetřování velící důstojník může odložit obvinění (které nemůže být projednáno ve zkráceném řízení), pokud je toho názoru, že se nadále nemá pokračovat v řízení. Dále, pokud velící

důstojník je toho názoru, že v záležitosti, které se obvinění týká, by bylo možno – a v zájmu lepšího výkonu spravedlnosti to tak má být – použít jiného ustanovení než ustanovení zákona 1955, může řízení zastavit (paragrafy 77 a 77A).

28. Pokud velící důstojník řízení nezastavil a obvinění nelze projednat ve zkráceném řízení, a nebylo li zamítnuto, anebo i když jde o obvinění, které může být projednáno zkráceně, ale velící důstojník je toho názoru, že tak nemá být postupováno, postupuje „způsobem předepsaným" v případě, že obvinění bude projednávat trestní soud (paragrafy 78 /1/ a /2/). Projednání obvinění ve zkráceném řízení zahrnuje dokazování, které je omezeno na písemnou formu, rozhodnutí o vině a nevině a vydání rozhodnutí (paragraf 78 /3/). Tam, kde
velící důstojník podnikl kroky k tomu, aby případ projednal trestní soud, může nadřízený vrátit případ zpět velícímu důstojníkovi s tím, že má být projednán ve zkráceném řízení, pokud to je možné (paragraf 78 /6/), nebo s příkazem obvinění odmítnout nebo zastavit další řízení.
Pravidla 1972

29. Ustanovení č. 4 stanoví, že pokud je osoba zadržena vojenským orgánem, její velící důstojník s výjimkou případů, kdy je to nemožné, si nechá tuto osobu předvést ve lhůtě osmačtyřiceti hodin od okamžiku, kdy se o jejím zadržení dozvěděl, informuje ji o obvinění a zahájí vyšetřování. Pokud není vyšetřování ve stanovené lhůtě zahájeno, velící důstojník musí oznámit věc nadřízenému a uvést důvody zpoždění při zahájení vyšetřování (ustanovení č. 4 /2/).

30. Zpráva, na kterou odkazuje paragraf 75 zákona 1955, musí být podepsána velícím důstojníkem zadrženého a zaslána osobě zodpovědné za svolání trestního soudu (ustanovení č. 5). Podle dodatku č. 1 k ustanovením 1972 zpráva musí, mimo jiné, specifikovat, zda obviněný je ve zostřené nebo normální vazbě, důvody jeho zadržení, určité podrobnosti ohledně postupu ve vyšetřování a přípravě procesu a rovněž důvody zdržení od poslední zprávy.

31. Obviněný nemůže být uvězněn více než sedmdesát dva za sebou následující dny bez svolání trestního soudu, pokud však důstojník zastupující žalobu nenařídí písemně s uvedením důvodů, že obviněný nesmí být z vazby propuštěn (ustanovení č. 6).

32. Ustanovení č. 10 (1) stanoví, že dokazování provádí velící důstojník nebo jiný důstojník na základě jeho příkazu. V průběhu dokazování není obviněný přítomen a důkazy tvoří podepsané prohlášení nebo výpis z výpovědi od každého svědka, jehož svědectví je nezbytné pro prokázání obvinění. Jakmile je dokazování skončeno, kopie spisu je předána obviněnému (obvykle důstojníkem, který důkazy pořídil) a obviněný je poučen následovně:

„Toto je kopie důkazů provedených ve vaší věci, nemusíte se k ní vyjadřovat, pokud si to nepřejete, ale měl byste si ji přečíst. Pokud si po jejím přečtení budete přát něco říci, vše, co řeknete, bude zaznamenáno písemně a může být zařazeno jako důkaz." (Ustanovení č. 10 /2/ pravidel 1972.)

33. Prohlášení obviněného (včetně svědectví osob, která si přeje zahrnout do důkazů) budou připojena k seznamu důkazů a od toho okamžiku budou součástí dokazování (ustanovení č. 10 /4/). Pojednání nazvané „Práva vojáka", které dostávají obvinění a je k dispozici v celách na strážnici, popisuje účel výpisu z dokazování mimo jiné jako „zajistit zprávu žalobci pro vedení procesu" a informovat obviněného o důkazech, které budou při procesu předloženy.

34. Předepsaný postup pro velícího důstojníka, aby mohl postoupit případ soudu, zahrnuje v souladu s ustanovením č. 13 zaslání návrhu obžaloby nadřízenému (podepsaného velícím důstojníkem), provedené dokazování, charakteristiku a služební záznam obviněného a doporučení, jak by mělo obvinění být projednáno (například oblastním nebo hlavním trestním soudem). Svolávající důstojník s konečnou platností rozhodne o podání žaloby a obvykle tak činí spolupodepsáním návrhu obžaloby,

který předložil velící důstojník.

35. V odstavci 6.005 Královniných směrnic se uvádí, že pouhé podezření, že osoba podléhající vojenskému právu přestoupila zákon, samo o sobě nutně nepřikazuje tuto osobu uvěznit. Pokud je spáchaný čin triviální, pachatele je nutno informovat o obvinění a uložit mu hlásit se ve stanovený den a stanoveném čase ve služební místnosti jednotky. Pokud je nezbytné uvěznění, druh vězení je stanoven v zájmu služby a rovněž povahou spáchaného činu. Obecně je osoba umístěna do zostřeného vězení pouze tehdy, pokud je uvěznění
nezbytné k tomu, aby zaručilo jeho řádnou ostrahu nebo udržení kázně.

36. K okolnostem, které odůvodňují umístění obviněného do zostřené vazby, patří pokusy obviněného podlamovat kázeň, jako například že zraní sebe nebo jiné nebo bude podplácet svědky, že sice neuskutečnil, ale pokoušel se o svémocné odloučení, nebo se opakovaně odloučil, a dále, že vzhledem k podstatě vyšetřovaného trestného činu není v zájmu kázně, aby byl na svobodě nebo mu bylo dovoleno být ve styku s ostatními (rovněž odstavec 6.005).

37. Odstavec 6.007 stanoví, že (mimo jiné s ohledem na obecnou zásadu, že není nezbytné obviněného uvěznit) velící důstojníci zodpovídají za to, že v každé věci je potřeba uvěznění obviněného společně se způsobem jeho uvěznění předmětem stálého přezkumu. Pokud je to nezbytné, způsob uvěznění může být změněn nebo obviněný propuštěn.

38. Odstavec 6.045(c) stanoví, že osoba, která odpovídá za vazbu obviněného, je povinna sdělit obviněnému hodnost, jméno a jednotku toho, kdo ho obviňuje ze spáchání trestného činu, a zároveň mu sdělit podstatu obvinění. Odstavec 6.047 stanoví, že obžaloba vznesená proti důstojníkovi nebo vojínovi musí být projednána co nejdříve. Tomu odpovídá mimo jiné i ustanovení, že pokaždé, když svolávající důstojník obdrží zprávu o zdržení, musí se ubezpečit (pokud je obviněný zadržen), že je nezbytné ve vazbě pokračovat (písm. a/ a b/).
Při obdržení čtvrté zprávy o zdržení nebo v každém případě po čtyřiceti dnech vazby musí svolávající důstojník odeslat zvláštní zprávu svému nadřízenému, kde uvede důvody pro zdržení, kdy lze očekávat zahájení procesu s obviněným a důvody pro trvání vazby (písm. c/). Pokud není s obviněným během sedmdesáti dvou dnů zahájen proces, posledně jmenovaný nadřízený důstojník musí vypracovat tento den zvláštní zprávu pro vyššího velitele (písm. d/). Jakmile obdrží tyto zvláštní zprávy, nadřízený důstojník a hlavní velitel musí učinit veškeré možné kroky k tomu, aby byl s obviněným urychleně zahájen proces (písm. ch).

39. Pokud byl obviněný nepřetržitě ve vazbě sedmdesát dva dnů a nebyl svolán soud, v souladu s ustanovením č. 6 pravidel 1972 může být vydán příkaz nepropustit obviněného pouze s předchozím souhlasem hlavního velitele. Tato zpráva má obsahovat důvody zpoždění, kdy je očekáváno zahájení procesu a důvody pro pokračování ve vazbě (odstavec 6.047/17). Zprávy o zdržení nejsou obvykle poskytovány v kopii obviněnému nebo jeho zástupci.

C. *Habeas corpus*

40. *Habeas corpus* je postup, kterým může zadržený urychleně žádat o propuštění z vazby na základě tvrzení, že jeho zadržení je nezákonné. Příslušný je normálně Senát Královnina soudního oddělení Vyššího soudu a *habeas corpus* je dostupný pro osoby ve vojenské vazbě.

41. Rozsah tohoto přezkumu bude záviset na každém jednotlivém případu a, kde je to vhodné, i na ustanoveních příslušného právního předpisu, na jehož základě k zadržení dojde. Soud ovšem přezkoumá právní platnost zadržení obviněného, zda je dostatek důkazů k jeho zadržení a, pokud opodstatněnost zadržení závisí na předchozím zjištění určité skutečnosti, soud rozhodne, zda tato skutečnost existuje.

D. Právní pomoc

42. Vojenské úřady neposkytují právní pomoc pro jednání před civilními soudy, včetně žádostí o vydání příkazu k *habeas corpus*. Civilní orgány ovšem poskytují právní pomoc pro určitá řízení. Zastoupení pro tyto účely je poskytováno pouze tehdy, pokud je odůvodněno poskytnutí ochrany zájmům účastníka řízení (paragraf 15 /2/ zákona o právní pomoci z roku 1988). Žádost o právní pomoc může být schválena po zvážení všech skutečností,
právních otázek souvisejících s případem nebo dalších záležitostí, kterých se žádost týká, a po zvážení okolností, za kterých byla žádost podána (Směrnice o poskytování civilní právní pomoci z roku 1989).

43. Žádost o naléhavou právní pomoc může být podána na základě směrnic o poskytování civilní právní pomoci z roku 1989. Poskytnutá informace musí být taková, aby umožnila oblastnímu řediteli rozhodnout o podstatě příslušného řízení, okolnostech, za nichž je pomoc požadována, dále, zda žadatel je schopen splnit podmínky pro její poskytnutí a zda je v zájmu spravedlnosti, aby z důvodu naléhavosti byla žadateli poskytnuta právní pomoc.

E. Trestní soudy

44. Příslušná ustanovení zákona 1955, která se vztahují k obecným trestním soudům, jsou zakotvena ve výše uvedeném rozsudku ve věci Findlay (na str. 272–75, §§ 32–51). Tato ustanovení (shrnutá v odstavci 45 níže) se přiměřeně, s určitými rozdíly, vztahují na oblastní trestní soudy. Oblastní trestní soud tvoří předseda a nejméně dva další důstojníci, jejichž hodnost je nižší než u hlavního trestního soudu.

45. Ústřední úloha v systému trestních soudů podle zákona 1955 patří „svolávajícímu důstojníkovi“. Tento důstojník, který musí mít stanovenou hodnost a nesmí být velícím důstojníkem u pluku nebo u jednotky, kde stíhaná osoba sloužila, odpovídá za každý případ, který je rozhodován trestním soudem. Tento důstojník rozhoduje s konečnou platností o podstatě a detailech obžaloby, která má být podána, a příslušném typu trestního soudu a je odpovědný za svolání jeho zasedání.
Svolávající důstojník vypracuje příkaz ke svolání, který stanoví mimo jiné datum, místo a čas zasedání, jméno předsedy a dalších členů, které všechny může jmenovat. Pokud Velitelství vojenské justice nejmenuje soudce, svolávající důstojník tak může učinit. Jmenuje je sám, nebo na jeho příkaz tak činí velící důstojník žalobce.
Svolávající důstojník odpovídá za to, že před zahájením jednání obdrží žalobce i soudce důkazní materiál, v němž může vyznačit části, které by mohly být nepřípustné. Zajišťuje, aby se k soudu dostavili všichni svědci obžaloby. Obvykle odsouhlasí vypracovanou obžalobu, i když toto není ve všech případech nezbytné, avšak jeho souhlas je nutný k přijetí přiznání obviněného k méně závažnému trestnému činu. Rovněž zajišťuje, aby obviněný měl možnost řádné přípravy obhajoby, právní pomoc, pokud je požadována, a možnost kontaktovat svědky obhajoby. Rovněž odpovídá za to, že se k soudu dostaví ti svědci, jejichž přítomnost je „odůvodněně
požadována“ obhajobou.

Svolávající důstojník může soud rozpustit před nebo v průběhu zasedání, pokud je to v zájmu výkonu spravedlnosti. Dále může komentovat řízení před soudem. Tyto poznámky nejsou součástí protokolu z jednání a obvykle se sdělují členům soudu zvláštním zápisem, avšak ve výjimečných případech, kdy je v zájmu kázně vydat obecnější instrukci, mohou být zveřejněny formou rozkazu.

Svolávající důstojník obvykle působí rovněž jako potvrzující důstojník. Zjištění trestního soudu nabude účinnosti až po potvrzení tímto důstojníkem, který má pravomoc odepřít potvrzení, nahradit, odložit nebo změnit jakýkoliv rozsudek, ať již celý nebo jeho část.

JEDNÁNÍ PŘED KOMISÍ

46. Pan Hood se obrátil na Komisi 18. dubna 1995 (viz odstavec 1 výše). S odvoláním na článek 5 a 13 Úmluvy si stěžoval na to, že nebyl okamžitě předveden před soudce nebo jiného úředníka oprávněného k výkonu soudní pravomoci, neměl žádný dostupný prostředek dle článku 5 § 4, kterým by mohl napadnout trvající vazbu, a neměl žádné vynutitelné právo na náhradu nebo jiný účinný vnitrostátní prostředek v této záležitosti. Na základě článku 6 §§ 1 a 3 si stěžoval, že mu rovněž byl odepřen spravedlivý a veřejný proces před nestranným a nezávislým soudním dvorem, stanoveným zákonem.

47. Dne 1. prosince 1997 Komise prohlásila za nepřípustnou žadatelovu stížnost na vazbu v období před listopadem 1994 a připustila zbytek stížnosti (č. 27267/95). Ve své zprávě z 28. května 1998 (bývalý článek 31 Úmluvy) došla k jednomyslnému závěru, že byl porušen článek 5 §§ 3 a 5, nikoli však článek 5 § 4, a že není nezbytné zkoumat stížnost podle článku 13. Byla rovněž toho názoru, že došlo k porušení článku 6 § 1, pokud jde o požadavek spravedlivého, nestranného a nezávislého procesu, ale že nedošlo k porušení těchto ustanovení vzhledem k zásadě veřejnosti řízení a že není nutno se zabývat žadatelovou stížností podle článku 6 §§ 1 a 3.

KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

48. Vláda nezpochybnila nález Komise, pokud jde o porušení článku 5 §§ 3 a 5 nebo článku 6 § 1. Avšak pokud jde o článek 41 Úmluvy (dřívější článek 50), Vláda tvrdila, že samotný nález porušení bude pro žadatele dostatečnou náhradou.

49. Žadatel požádal, aby Soud rozhodl, že jeho práva podle článků 5, 6 a 13 Úmluvy byla porušena, a poskytl náhradu morální újmy a nákladů a výdajů na právní zastoupení podle článku 41.

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 5 § 3 Úmluvy

50. Žadatel tvrdil, že jeho vazba před konáním soudního pojednávání je v rozporu s článkem 5 § 3 Úmluvy, který v příslušné části stanoví:

„Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením odstavce 1 písm. c) tohoto článku, musí být ihned předveden před soudce nebo jinou úřední osobu zmocněnou zákonem k výkonu soudní pravomoci …“

A. Použití článku 5 § 3

51. Strany nezpochybnily, že se na případ vztahuje článek 5 § 3, a Soud je téhož názoru. Vzhledem k povaze příslušného obvinění a uloženému trestu byl žadatel uvězněn na základě důvodného podezření, že spáchal „trestný čin“ ve smyslu článku 5 § 1 písm. c) (viz např. rozsudek ve věci De Jong, Baljet a Van den Brink v. Nizozemí z 22. května 1984, řada A, č. 77, str. 21–22, §§ 42–44). Navíc žadatelova zostřená vazba vyústila v jeho umístění v cele u dozorčí místnosti pod dozorem stráže (viz rozsudek ve věci Engel a další v. Nizozemí z 8. června 1976, řada A, č. 22, str. 26, § 63).

52. Žadatel tvrdil před Soudem, že nebyl v souladu s ustanovením č. 4 pravidel 1972 předveden 29. listopadu 1994 před svého velícího důstojníka (viz odstavec 29 výše), dále tvrdil, že si nepamatuje na žádné takové jednání, v jeho kalendáři není žádný záznam, ani není k dispozici písemný protokol z jednání. I v případě, že by se v souladu s ustanovením č. 4 pravidel 1972 konal takový výslech, jeho velícího důstojníka nelze považovat za nestranného s ohledem na jeho úlohu ve stíhání věci a jeho odpovědnost za kázeň a pořádek v jednotce. Žadatel v této souvislosti poukázal na to, že velící

důstojník nemá právnické vzdělání.

53. Konečně žadatel zdůraznil, že postup podle ustanovení č. 4 byl nedostatečný i z dalších důvodů, jako je neexistence písemného protokolu nebo skutečnost, že nejsou žádná ustanovení, která by zaručovala informování obviněného o důvodech vazby před procesem nebo mu umožňovala napadnout tuto vazbu.

54. Komise shledala ve své zprávě, že žadatel nezpochybnil skutečnost, že v souladu s ustanovením č. 4 pravidel 1972 byl předveden 29. listopadu 1994 před svého velícího důstojníka. Avšak shledala, že nestrannost velícího důstojníka může být předmětem pochyb z důvodu jeho dalších pravomocí a povinností, na které žadatel poukázal, proto konstatovala, že došlo k porušení článku 5 § 3. Na základě těchto závěrů Komise neshledala nutným zkoumat zbytek žadatelovy stížnosti podle článku 5 § 3.

55. Vláda prohlásila, že výslech žadatele podle ustanovení č. 4 se konal 29. listopadu 1994, a poukázala při jednání před Soudem na to, že žadatel před Komisí tuto skutečnost nenapadl, ani se tento bod neobjevil v žádosti o *habeas corpus* k Vyššímu soudu. Vláda přijala závěr Komise o porušení článku 5 § 3 a byla toho názoru, že není nutno zvlášť posuzovat další žadatelovy stížnosti podle tohoto článku.

56. S ohledem na spor mezi stranami o skutečnost, zda žadatel byl předveden 29. listopadu 1994 před svého velícího důstojníka v souladu s ustanovením č. 4 pravidel 1972, Soud shledává argumentaci Vlády přesvědčivou. Žadatel mohl předložit tuto záležitost Komisi poté, co prohlásila stížnost za přípustnou, avšak neučinil tak. Navíc jakýkoli nedostatek ve splnění požadavků ustanovení č. 4 pravidel 1972 byl přezkoumáván v rámci řízení o *habeas corpus*. Žadatel neuvedl žádné takové opomenutí v řízení o *habeas corpus*, které zahájil na základě jiné stížnosti o porušení vnitrostátního práva, přičemž v tomto řízení mu radil týž právník, který ho zastupuje před tímto Soudem (viz odstavec 18 výše). Za těchto okolností Soud přezkoumával stížnost podle článku 5 § 3 za základě skutečnosti, že žadatel byl předveden 29. listopadu 1994 před svého velícího důstojníka v souladu s ustanovením č. 4 pravidel 1972.

57. Pokud jde o žadatelovu podstatnou stížnost na nestrannost velícího důstojníka v souvislosti s řízením podle ustanovení č. 4, v souladu s ustálenou rozhodovací praxí orgánů Úmluvy, pokud je zjištěno, že již v okamžiku přijetí rozhodnutí o předprocesní vazbě je přípustné, aby „úřední osoba zmocněná zákonem k výkonu soudní pravomoci“ v pozdějším řízení zastupovala žalobu, potom na tuto osobu nelze nahlížet jako na nezávislou a nestrannou ve stadiu vyšetřování, jestliže se později může stát účastníkem řízení (viz rozsudek ve věci Huber v. Švýcarsko z 23. října 1990, řada A, č. 188, str. 18, §§ 42–43 a rozsudek ve věci Brincat v. Itálie z 26. listopadu 1992, řada A, č. 249-A, str. 11–12, §§ 20–21).
Soud konstatoval pravomoci a povinnosti velícího důstojníka (vyjmenované zejména v odstavcích 23, 27, 29, 32 a 34 výše), které vyplývají z postavení tohoto důstojníka v řízení podle ustanovení č. 4 pravidel 1972 a následně dávají velícímu důstojníkovi klíčovou úlohu ve stíhání žadatele. Jakkoli pobočník jednotky často vykonává některé z těchto povinností velícího důstojníka (a tak tomu také bylo v tomto případě), je jasné, že tak činí v jeho zastoupení a je mu přímo podřízen. Dále soudce potvrdil během žadatelova procesu, že pobočník je obvykle jmenován žalujícím důstojníkem nebo jeho zástupcem, a v tomto případě byl pobočník zástupcem žalobce.
Za těchto okolností Soud dochází k závěru, že žadatelovu pochybnost o nestrannosti jeho velícího důstojníka je nutno považovat za objektivně podloženou.

58. Soud stejně jako Komise konstatuje, že spoluodpovědnost velícího důstojníka za kázeň a pořádek v jednotce může být dalším důvodem, pro který žadatel, který podléhá jeho velení, odůvodněně zpochybňuje jeho nestrannost při rozhodování o nezbytnosti své předprocesní vazby. Tento názor

podporuje i odstavec 6.005 Královniných směrnic (viz odstavec 36 výše), který umožňuje, aby velící důstojník odmítl propustit obviněného z vazby před konáním procesu, pokud je toho názoru, že v „zájmu kázně“ není vhodné, aby byl na svobodě nebo mu bylo dovoleno být ve styku s ostatními.

59. Uvedené závěry dovolují, aby se Soud nezabýval stížností žadatele na nedostatek právnické kvalifikace velícího důstojníka.

60. Konečně, pokud jde o žadatelovo tvrzení, že postup podle ustanovení č. 4 je nedostatečný i v jiných ohledech (viz odstavec 53 výše), Vláda prohlásila před Komisí, že postup podle ustanovení č. 4 „umožnil“, aby žadatel byl slyšen, a že žadatel byl svým velícím důstojníkem informován o důvodech vazby před konáním procesu. V této souvislosti Soud znovu připomíná procesní a podstatné požadavky článku 5 § 3, které zavazují „úředníka“ mimo jiné, aby osobně vyslechl obviněného, přezkoumal veškeré skutečnosti svědčící pro i proti uvalení vazby před procesem a rozhodnutí o vazbě zdůvodnil s uvedením skutečností, které k němu vedly (viz rozsudek ve věci Schiesser v. Švýcarsko ze 4. prosince 1979, řada A, č. 34, str. 13–14, § 31 a rozsudek ve věci Letellier v. Francie z 26. června 1991, řada A, č. 207, str. 18, § 35). Soud dále zdůraznil ve svém rozhodnutí ve věci Duinhof a Duijf v. Nizozemí při určování, zda vnitrostátní proces rozhodování o svobodě jednotlivce vyhovuje požadavkům článku 5 § 3, význam „formálních, jasných požadavků vyjádřených v zákoně“ ve srovnání s obvyklou praxí (rozsudek z 22. května 1984, řada A, č. 79, str. 15–16, § 34). Avšak s ohledem na závěry uvedené v odstavcích 57 a 58 výše je Soud toho názoru, že není nutno o této stížnosti rozhodovat.

61. Soud tedy uzavírá a shrnuje, že došlo k porušení článku 5 § 3 Úmluvy, neboť na velícího důstojníka nelze v rozhodné době pohlížet jako na osobu na účastnících nezávislou.

62. Žadatel prohlásil, že vojenská právní pomoc není dostupná pro řízení o *habeas corpus* a, protože nemá živé příbuzné, splňoval podmínky pro poskytnutí civilní právní pomoci v těchto řízeních. Tvrdil, že byl porušen článek 5 § 4, který stanoví:

„Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.“

63. Komise ve své zprávě konstatovala, že právní pomoc v těchto řízeních je pro vojáky dostupná na základě civilních pravidel pro její poskytování (a to i v případě nebezpečí z prodlení) a že žadatel byl ve skutečnosti právně zastoupen advokátem od doby před Vánocemi 1994 do poloviny ledna 1995 a od počátku února 1995 do dnešního dne svým současným právním zástupcem. Komise došla k závěru, že k porušení článku 5 § 4 Úmluvy nedošlo.

64. Vláda se připojila k závěru Komise a potvrdila během jednání před Soudem, že žadatel mohl požádat o civilní právní pomoc, avšak neučinil tak.

65. Soud zjistil, že žadatel opomněl žádat o právní pomoc podle pravidel o poskytování civilní právní pomoci (viz odstavce 42 a 43 výše), a konstatuje, že v každém případě byl právně zastoupen dvěma právníky během téměř celé vazby a rovněž v řízení o *habeas corpus* (viz odstavce 11, 13 a 18 výše). Za těchto okolností žadatel neprokázal, že neměl dostupné záruky odpovídající zkoumanému odnětí svobody (viz například rozsudek ve věci Megyeri v. Německo z 12. května 1992, řada A, č. 237-A, str. 11–12, § 22).

66. Soud tedy shledává, že k porušení článku 5 § 4 Úmluvy nedošlo.

67. Článek 5 § 5 Úmluvy stanoví:

„Každý, kdo byl obětí zatčení nebo zadržení v rozporu s ustanovením tohoto článku, má nárok na odškodnění.“

68. Žadatel se před Soudem zvlášť neopřel o článek 5 § 5 Úmluvy. Komise byla toho názoru, že došlo k porušení tohoto článku, a Vláda uvedené tvrzení před Soudem nezpochybnila.

69. S ohledem na nález Soudu ve věci porušení článku 5 § 3 Úmluvy (viz odstavec 61 výše) a uznání Vlády, že žadatel neměl vynutitelné právo na náhradu tohoto protiprávního zásahu, Soud může pouze rozhodnout, že k porušení článku 5 § 5 rovněž došlo (viz například rozsudek ve věci Brogan a další v. Spojené království z 29. listopadu 1988, řada A, č. 145-B, str. 35, § 67).

70. Žadatel se ve svém vyjádření před Soudem odvolal na článek 13 Úmluvy, pokud jde o jeho stížnosti na dostupné právní prostředky při zbavení svobody, ale nepředložil Soudu v tomto ohledu žádné zvláštní podání.

V relevantních ustanoveních článku 13 je uvedeno:

„Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou, byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem …“

71. Komise nepovažovala za nezbytné přezkoumávat tuto stížnost podle článku 13 s ohledem na závěry učiněné v souvislosti se stížností podle článku 5 § 4 Úmluvy. Vláda během jednání doporučila Soudu, aby zaujal stejné stanovisko.

72. Soud souhlasí s Komisí, že nález porušení článku 5 § 4 Úmluvy v tomto případě (viz odstavec 66 výše) znamená, že není nutno zjišťovat, zda byly splněny méně přísné požadavky článku 13 Úmluvy (viz výše citované rozhodnutí ve věci Brogan a další, str. 36, § 68).

V. Údajné porušení článku 6 §§ 1 a 3 Úmluvy

73. Žadatel tvrdil, že jeho proces před trestním soudem je v rozporu s požadavky článku 6 §§ 1 a 3 Úmluvy, v jehož relevantních ustanoveních je uvedeno:

„1. Každý má právo, aby jeho záležitost byla spravedlivě … projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem …

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují …“

74. Žadatel před Soudem především napadl nezávislost a nestrannost trestního soudu.

Komise shledala, že žadatel nebyl postaven před nezávislý a nestranný soud.

Ve světle rozhodnutí a odůvodnění výše zmíněného rozsudku Soudu ve věci Findlay (str. 279–83, §§ 68–80) a rozsudku ve věci Coyne v. Spojené království z 24. září 1997 (Záznamy o rozsudcích a rozhodnutích 1997 V, str. 1854–55, §§ 54–58), Vláda závěr Komise nezpochybnila.

75. Žadatel rovněž tvrdil, že trestní soud není soudním dvorem vytvořeným „v souladu se zákonem“. Dále si podle článku 6 §§ 1 a 3 (c) stěžoval na nedostatečný systém vojenské právní pomoci, protože tvrdil, že kdyby byl právně zastoupen, nepředložil by prohlášení svoje a své přítelkyně pobočníkovi jednotky.

Komise nepovažovala za nezbytné tyto stížnosti přezkoumávat.

Vláda poukázala na to, že žadateli se dostalo právní pomoci od vojenských úřadů a že trestní soud zamítl jeho námitku k přípustnosti prohlášení, a dále navrhla, aby Soud zaujal k těmto stížnostem stejné stanovisko jako Komise.

76. Soud znovu připomněl, že ve svém výše zmíněném rozhodnutí ve věci Findlay shledal, že obecný trestní soud svolaný podle zákona 1955 nevyhovuje požadavkům nezávislosti a nestrannosti zakotveným v článku 6 § 1 Úmluvy, zejména z pohledu toho, že hlavní postavou trestního stíhání je svolávající důstojník, který je úzce spjat s obžalobou, je hodnostně výše než členové trestního soudu a má právo, i když za stanovených okolností, rozpustit trestní soud a odmítnout potvrzení jeho rozsudku (viz výše citované rozhodnutí ve věci Findlay, str. 279–83, §§ 68–80 a rovněž odstavec 45 výše). Ve svém výše uvedeném rozhodnutí ve věci Coyne dospěl Soud k podobnému závěru, pokud jde o oblastní trestní soudy svolané podle zákona o vojenském letectvu z roku 1955.

77. Soud nemůže nikterak zdůvodnit případné odlišení tohoto případu od případů Findlay a Coyne, pokud jde o úlohu svolávajícího důstojníka v organizaci trestního soudu. Z toho plyne, že na základě důvodů uvedených ve výše citovaném rozhodnutí ve věci Findlay trestní soud, který rozhodoval o žadatelově věci, nebyl „nezávislý a nestranný“ ve smyslu článku 6 § 1.

78. Jako ve výše citovaném rozhodnutí ve věci Findlay (str. 283, § 80) Soud nepokládá za nezbytné zvlášť posuzovat žadatelovo podání podle článku 6 § 1, že trestní soud nebyl soudem vytvořeným „v souladu se zákonem“. Soud dochází ve světle výše uvedených nálezů a s přihlédnutím ke zvláštním okolnostem případu, včetně předložení sporných prohlášení na základě výslovné právní rady žadateli, k témuž závěru, pokud jde o žadatelovu stížnost na údajnou nedostatečnost systému vojenské právní pomoci.

79. Soud tedy shledává, že došlo k porušení článku 6 § 1, neboť trestní soud nevyhověl požadavku na nezávislost a nestrannost.

VI. Použití článku 41 Úmluvy

81. Žadatel požadoval náhradu podle článku 41 Úmluvy, který stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Škoda

81. Žadatel nepožadoval náhradu peněžité škody.

82. Pokud jde o morální újmu vzniklou porušením článku 5, žadatel požadoval náhradu ve výši 10 000 liber (GBP). Tvrdil, že pokud by proběhlo jednání předpokládané článkem 5 § 3, mohl by být podmíněně propuštěn, avšak místo toho byl podroben 125 dnům předprocesní vazby, které nebyly přesně odečteny od trestu, a během této doby byl vystaven značnému nepohodlí a nejistotě. Dále požadoval 15 000 liber na náhradu morální újmy, kterou utrpěl v důsledku procesu, obvinění a odsouzení soudem, který nevyhovuje požadavkům článku 6 § 1. V této souvislosti se odvolal i na to, že období vazby nebylo zcela přesně odečteno od trestu.

83. Vláda prohlásila, že ani žadatelova vazba, ani její tvrzené následky nezakládají nárok na náhradu morální újmy. Vláda zejména tvrdila, že by bylo pochopitelné uvalit na žadatele před procesem vazbu vzhledem k jeho záznamu o svémocném odloučení. Kromě toho Vláda zdůraznila, že není důvodu domnívat se, že by žadatel nebyl obviněn s týmiž důsledky, kdyby trestní soud byl vytvořen tak, aby vyhovoval požadavkům článku 6 § 1 – tedy nelze hovořit o příčinné souvislosti mezi porušením článků

5 a 6 Úmluvy a údajně utrpěnou morální újmou.

84. Soud znovu připomíná, že spravedlivé zadostiučinění je možno poskytnout v důsledku škody vzniklé odnětím svobody, kterou by žadatel neutrpěl, pokud by požíval výhod článku 5 § 3. Tak ve svém rozhodnutí ve věci Huber například Soud shledal, že důkazy nenasvědčují tomu, že by nebyla uvalena předprocesní vazba, jestliže vydání příkazu k vzetí do vazby nebylo v kompetenci příslušného soudního úředníka, čímž byly porušeny záruky stanovené článkem 5 § 3. Rovněž v tomto případě Soud zamítl vznesený nárok na odškodnění a shledal, že vzhledem k okolnostem případu je samotný rozsudek dostatečným spravedlivým zadostiučiněním za případně utrpěnou morální újmu (viz výše citovaný rozsudek ve věci Huber, str. 18–19, §§ 45– 6).

85. V předloženém případě Soud shledává, že důkazy a zejména žadatelovo svémocné vzdalování se (viz odstavce 8 až 9 výše) neodůvodňují názor, že v případě, že by nedošlo k porušení článku 5 § 3, by žadatel nebyl vzat do vazby.

86. Stejně jako ve výše uvedených rozhodnutích ve věci Findlay a Coyne (str. 284, §§ 85 a 88, resp. 1855 až 56) má Soud za to, že za určitých okolností nelze spekulovat o výsledku řízení před trestním soudem v případě, že by nedošlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy.

87. Soud tedy shledává, že tento rozsudek sám o sobě je dostatečným zadostiučiněním za případnou morální újmu vzniklou porušením článků 5 a 6 Úmluvy.

B. Náhrada škody za nesprávné úřední rozhodnutí

88. Při jednání žadatelův advokát uvedl, že žadatel má nárok na náhradu škody způsobené nesprávným úředním rozhodnutím, což zdůvodnil mimo jiné tím, že odpovědný stát okamžitě po vydání zprávy Komise v září 1995 o tom, že byl porušen článek 6 § 1, nepřijal potřebná opatření k tomu, aby zajistil, že vojáci nadále nebudou podléhat trestním soudům svolávaným podle napadeného postupu.

89. Soud neshledává důvod, aby vzhledem k okolnostem tohoto případu tento požadavek přijal (viz mutatis mutandis rozsudek ve věci Selçuk a Asker v. Turecko z 24. dubna 1998, Záznamy 1998 II, str. 918, § 119).

C. Náklady a výdaje

90. Žadatelův advokát předložil podrobný rozpis nákladů a výdajů ve výši GBP 14 137,75 (včetně daně z přidané hodnoty /DPH/), které se týkají vnitrostátního řízení o *habeas corpus* a řízení před orgány Úmluvy.

91. Vláda tvrdila, že by Soud neměl přiznávat žádnou náhradu nákladů v řízení o *habeas corpus*. Vláda zpochybnila náhradu poštovného a telefonických hovorů, dále hodinovou sazbu a čas strávený prací na zastoupení před orgány Úmluvy, proto navrhla, aby byla přiznána náhrada nákladů a výdajů ve výši GBP 7 666 (včetně DPH).

92. Soud poznamenává, že v případě úspěchu by řízení o *habeas corpus* vedlo k propuštění žadatele z vazby. Tato řízení je proto třeba vzít v úvahu při rozhodování o náhradě podle článku 41. Soud proto na základě přiměřenosti rozhodl přiznat na náhradu nákladů a výdajů částku GBP 10 500, a to včetně případné DPH.

D. Úrok z prodlení

93. Podle informace dostupné Soudu zákonná úroková míra ve Spojeném království ke dni přijetí

tohoto rozhodnutí činí 7,5 % ročně.

VÝROK

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. *Potvrzuje* jednomyslně, že článek 5 § 3 Úmluvy byl porušen,

2. *Potvrzuje* jednomyslně, že nedošlo k porušení článku 5 § 4 Úmluvy,

3. *Potvrzuje* jednomyslně, že došlo k porušení článku 5 § 5 Úmluvy,

4. *Potvrzuje* jednomyslně, že není nutno přezkoumávat případ podle článku 13 Úmluvy,

5. *Potvrzuje* jednomyslně, že článek 6 § 1 Úmluvy byl porušen,

6. *Potvrzuje* šestnácti hlasy k jednomu, že tento rozsudek je dostatečným spravedlivým zadostiučiněním za případnou morální újmu,

7. *Potvrzuje* jednomyslně,

(a) že odpovědný stát je povinen zaplatit žadateli ve lhůtě tří měsíců 10 500 (deset tisíc pět set) liber na náhradu nákladů a výdajů, včetně případného zdanění daní z přidané hodnoty, a

(b) že běžný roční úrok ve výši 7,5 % je splatný v případě prodlení po uplynutí uvedené tříměsíční lhůty až do úplného zaplacení, a

8. Jednomyslně *odmítá* zbylý nárok na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Štrasburku 18. února 1999.

P. J. MAHONEY
zástupce tajemníka

Luzius WILDHABER
předseda